

Matuszewski, Adam

"Zarys dziejów Uniwersytetu Gdańskiego. Sześćdziesiąt lat tradycji polskiego szkolnictwa pedagogicznego i ekonomicznego na Wybrzeżu", Marek Andrzejewski, Lech Mokrzecki, Józef Arnold Włodarski, Gdańsk 2006 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 53/1, 244-245

2008

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Oddając się niezwykle urozmaiconej tematycznie lekturze *Viridarium chymicum* czytelnik mimo woli zastanawia się, co wpłynęło na wybór takiej a nie innej problematyki felietonu. Odpowiedź na to pytanie byłaby łatwiejsza, gdyby sięgnąć do pierwodruku, czyli kolejnych numerów „Wiadomości Chemicznych”. Dałoby się wówczas zauważyć, iż inspiracją dla wielu tych tekstów były aktualne wydarzenia, ważne lub choćby interesujące dla środowiska chemików i nie tylko dla tego środowiska. Tymi wydarzeniami mogły być nowe odkrycia, albo Nagrody Nobla, albo nowe pozycje w światowej literaturze, albo obchody Roku Juliusza Słowackiego...

Z tych inspiracji potrafił Autor notatek uczynić zajmujące i niezwykle urokliwe gawędy, pełne refleksji i odniesień do historii, do przeczytanych niegdyś książek, do dawnych tekstów, do postaci całkiem zapomnianych mimo, iż miały przecież swój udział w ogólnym quantum naszej wiedzy.

O tym, że najnowsza książka Ignacego Z. Siemiona jest interesująca nie tylko dla chemików pragnących poznać tradycje własnej specjalności naukowej czy zawodowej świadczy okoliczność, że została wydana – w odróżnieniu od części pierwszej *Notatek chaotycznych* (które ukazały się w serii: *Biblioteka „Wiadomości Chemicznych”*) – przez Instytut Farmaceutyczny w Warszawie. Że Wydawnictwu nie udało się uniknąć drobnych błędów technicznych (np. spis treści nie w każdym punkcie zgadza się z zawartością książki) wspominać nie warto, zwłaszcza wobec niewątpliwej zasługi upowszechniania historii nauki. Upowszechniania, ponieważ felietony, chociaż często oparte na oryginalnych źródłach i uzupełnione poważną bibliografią, nie aspirują do opracowań naukowych; są natomiast formą popularyzacji, w której Ignacy Z. Siemion osiągnął mistrzostwo.

Halina Lichočka
Instytut Historii Nauki
Warszawa

Noty recenzyjne

Marek Andrzejewski, Lech Mokrzcki, Józef Arnold Włodarski: *Zarys dziejów Uniwersytetu Gdańskiego. Sześćdziesiąt lat tradycji polskiego szkolnictwa pedagogicznego i ekonomicznego na Wybrzeżu*. Gdańsk 2006. Uniwersytet Gdański, 79 s., 8 k. tabl., il.

Celem pracy jest ukazanie dziejów oraz perspektyw rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. W swoich artykułach autorzy nie ograniczyli się jednak wyłącznie do ram chronologicznych istnienia tej uczelni, ale nawiązali także do tradycji powstałego w 1580 r. Gdańskiego Gimnazjum Akademickiego i przedstawili sylwetki najwybitniejszych uczonych gdańskich od XVI w. do czasów współ-

czesnych. Tak więc Lech Mokrzecki omówił „Dawne i nowsze tradycje gdańskiej nauki i edukacji”, Józef Arnold Włodarski przedstawił „Dzieje Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie (1945–1970)” oraz „Perspektywy rozwojowe Uniwersytetu Gdańskiego w latach 2005–2013”, a Marek Andrzejewski zanalizował „Historię Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku od 1946–1970 r.”, oraz Uniwersytetu Gdańskiego w latach 1970–2005. Książka zaopatrzona jest także w liczne ilustracje.

East and West. The Common European Heritage. Proceedings of the XXV Scientific Instrument Symposium. Jagiellonian University Museum, Kraków. Poland, 10–14 September 2006. Kraków 2006 Jagiellonian University Museum, 335 s., 8 k. tabl., il.

W 2006 r. ukazał się angielskojęzyczny tom materiałów z XXV Sympozjum Naukowego poświęconego historii instrumentów naukowych w Europie. Tematem omawianego sympozjum była współpraca między nauką wschodnio- i zachodnioeuropejską oraz wzajemna wymiana między Wschodem i Zachodem instrumentów naukowych.

Tom dzieli się na siedem części. W części pierwszej, zatytułowanej: „East and West – Cooperatin, Competition and Trade” („Wschód i Zachód – współpraca, współzawodnictwo i handel”), Gloria Clifton omówiła wpływ brytyjskich twórców instrumentów naukowych na rozwój nauki w Europie; Robert D. Hicks zaprezentował techniczne i naukowe instrumenty dawnej Virginii w USA i zanalizował nowe historyczne perspektywy ich rozwoju; Inge Keil i Ewa Wyka zwróciły uwagę na współpracę i kontakty między mechanikiem augsburskim, Georgiem Friedrichem Branderem (1713–1783) a królem polskim Stanisławem Augustem Poniatowskim. W dwóch kolejnych artykułach Maciej Kluza omówił wpływ Gustawa Gerlacha (1827–1915) i Adama Prazmowskiego (1821–1885) na rozwój nauki wschodnio- i zachodnioeuropejskiej. W dalszych artykułach części pierwszej Anita McConnell przedstawiła działalność angielskiego, XVIII-wiecznego, twórcy instrumentów naukowych Jesse Ramsdena oraz jego wpływ na rozwój instrumentów naukowych w Europie poprzez zatrudnianie w swojej oficynie zagranicznych rzemieślników ze Wschodu i z Zachodu; Alison D. Morriso-Low zanalizował upowszechnienie się szkockiej XIX-wiecznej techniki budowy latarń morskich na wybrzeżu Pacyfiku; David Pantalony omówił kontrowersje odnośnie potrzeby importu do Ameryki ze Związku Radzieckiego instrumentów naukowych w 1959 r.; Pedro Ruiz-Castel i Ignaci de la Lastra przedstawili problem współpracy między komunistami europejskimi a reżimem generała Franco w zakresie dostarczania instrumentów naukowych do Hiszpanii; Sara J. Schechner omówiła życie i działalność kapitana Johna Smit-